Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIII. No. 86 | JERSEY CITY and NEW YORK, | TUESDAY, MAY 7, 1996 | CENTS 75 ЦЕНТІВ | ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК | ВІВТОРОК, 7-го ТРАВНЯ 1996 р. | Ч. 86. РІК CIII

О. МОРОЗ ВИСТУПАЄ ЗА ОФІЦІЙНИЙ СТАТУС РОСІЙСЬКОЇ МОВИ

Київ (Р. Р.). — У понеділок, 29-го квітня, голова Верховної Ради України Олександер Мороз зустрівся з керівниками українських газет і телекомпаній.

Голова парляменту сказав, що він відстоює унітарний устрій держави, але з чітко визначеними умовами здійснення регіональної економічної політики. Він хоче бачити Україну парляментарно-президентською республікою з сильними уповноваженнями Президента, Кабінету Міністрів і суду.

У новій конституції України, сказав О. Мороз, повинен бути закріплений офіційний статус російської мови поруч з державним статусом української мови. „Така норма буде компромісом, який задоволить всіх громадян України і стане об'єднуючою у суспільстві. Ми повинні враховувати, що майже половина громадян держави до цієї проблеми небайдужа", — підкреслив О. Мороз.

Щодо проєкту конституції, опрацювання якого завершила ініціятивна група, то Верховна Рада може його прийняти в першому читанні, вважає голова парляменту, а після того, окремі статті та положення можна буде доопрацювати. Якщо узгоджений всіми фракціями проєкт не збере необхідного числа голосів, але буде

(Закінчення на стор. 3)

Об'єднання соціял-демократів не відбулося

Київ (Р. Р.). — Як уже інформовано, у Полтаві нещодавно відбувся з'їзд соціял-демократів, заініційований колишнім міністром юстиції Василем Онопенком. Він вирішив відродити СДПУ, реєстрацію якої зліквідував теперішній міністер юстиції Сергій Головатий через виявлені порушення.

Керівник іншої СДПУ Юрій Буздуган сказав, що він не заперечує, щоб В. Онопенко втілював у життя свої ідеї. Однак, зазначив, що в СДПУ немає часу займатися Онопенком, якому не щастить. Врешті-решт все вирішуватиметься „в секретаріяті Соцінтерну в Лондоні", сказав Буздуган. Очолювану ним СДП Соцінтерн визнав ще тоді, коли Б. Онопенко був міністром юстиції й заборонив її. І тепер, замість інтриґ, буздуганівська партія працює над альтернативним проєктом національної економічної політики і власним моделем політичної доктрини.

За словами Буздугана, соціял-демократичний „одяг" приваблює багатьох, тому з часу заснування СДПУ у 1990 році кожні шість місяців якась із структур претендувала на цю назву, але вони не вижили. Не вижеве і СДПУ, створена В. Онопенком, вважає Буздуган.

Зі свого боку В. Онопенко заявив, що він наново заснує СДПУ і вона стане правонаступницею усієї СДПУ. Згуртовані навколо нього соціял-демократи вважають, що в країні відбудеться боротьба тіньових кланів за перерозподіл власности. СДПУ повинна очолити громадянський рух за справді демократичні реформи. Вона має стати третьою силою, яка дозволить Україні пройти

(Закінчення на стор. 3)

„Обзервер" пише про обставини вбивства І. Рабіна

Лондон. — Лондонська газета „Обзервер" вмістила матеріял, в якому стверджується, що ізраїльська секретна служба Шабак планувала „несправжній" атентат на ізраїльського прем'єра Іцака Рабіна, тобто тільки імітацію нападу. Метою при цьому мала бути перевірка готовости охоронців відбити атентат справжній, якби він стався. Крім того, імітація атентату мала своєю ціллю піднести авторитет прем'єр-міністра в очах жидівської спільноти, розчарованої його не надто успішною політикою примирення з палестинцями.

„Обзервер", покликуючись на неоприлюднену, секретну частину звіту урядової комісії Меїра Шамґара, стверджує, що саме цією обставиною скористався вбивця Іґаль Амір, який дістав інформацію про „несправжній" атентат від агента Шабака Авішая Равіва. Отже, охоронці І. Рабіна наперед дістали інструкції про те, що 4-го листопада можлива імітація нападу на прем'єра, під час якої буде використано порожні набої. Ось чому охоронці І. Рабіна не перешкодили І. Амірові підійти до прем'єра так близько.

Европейський союз скаржиться на Вашінґтон

Брюссель, Бельгія. — Европейський союз звернувся до Світової організації торгівлі зі скаргою на З'єднані Стейти Америки, які посилюють ембарго на торгівлю з Кубою. Комітет постійних представників країн Европейського союзу, який об'єднує їхніх амбасадорів у брюссельському головному бюрі союзу, проголосив своє рішення на пресовій конференції в Европейській комісії.

Цей крок віддзеркалює зростаюче невдоволення країн Західньої Европи антикубинською політикою ЗСА. Дійшло до того, що на засіданні Ради ЕС 22-го квітня міністри закордонних справ союзу остерегли, що вживуть своїх заходів у відповідь на закон Гелмса—Бертона, згідно з яким торговельне ембарго проти Куби буде посилено. Закон передбачає санкції як проти американських, так і проти закордонних компаній, які торгують з Кубою.

Як ствердив представник Европейської комісії, американці мають намір застосувати подібні обмеження також щодо Лібії та Ірану.

Депутатські уповноваження О. Колінько не визнано

Київ (Р. Р.). — Тут Центральна виборча комісія зареєструвала і визнала уповноваження народних депутатів, обраних на повторних виборах 7-го квітня 1996 року: Володимира Бондаренко, Київ; Вадима Зачасова, Севастопіль; Василя Кузьєва, Миколаїв; Івана Рудика, Хмельницька область; Леоніда Чернавецького, Київ.

Розгляд питання про визнання депутатських уповноважень Ольги Колінько, яка кандидувала на Львівщині, перенесено на наступне засідання у зв'язку з тим, що пізно опубліковано результати, а треба, щоб з дня опублікування проминуло 10 днів.

На черговому засіданні Центральної виборчої комісії розглядатиметься питання про визнання депутатських уповноважень депутатів, обраних 20-21-го квітня. На 4-го серпня призначено вибори в окрузі 368 на Харківщині замість вибулого Миколи Кашлякова.

Українського генерала відновлено на пості

Київ (Р. Р.). — Президент України Леонід Кучма наказав міністрові оборони Валерію Шмарову відновити на пості генерал-лейтенанта Олексія Лавренюка. Секретареві Ради національної безпеки Володимирові Горбулінові доручено перевірити виконання розпорядження.

О. Лавренюк — єдиний у Збройних Силах України генерал, який був учасником ліквідації наслідків катастрофи на ЧАЕС. Він не мав жодних порушень і усунення його з посту громадськість розцінила як приклад політики знищення патріотично наставлених офіцерів, тому активісти й звернулися до Президента з приводу цього звільнення.

Українські депутати звернулися до парляментів країн ПАРЕ

Київ (Р. Р.). — Тут 29-го квітня на пресовій конференції депутат українського парляменту Валерій Череп повідомив, що делегація Верховної ради України у Парляментській асамблеї Ради Европи (ПАРЕ) звернулася до парляментаристів країн-членів ПАРЕ з проханням вплинути на уряди своїх держав з метою приспішення надання допомоги Україні для виконання програми закриття Чорнобильської Атомної Електростанції (ЧАЕС) до 2000 року.

В. Череп зазначив, що більшість парляментів ПАРЕ не заперечують проти розвитку ядерної енергетики, але водночас нерідко застосовуються „подвійні стандарти", як наприклад, вимога негайного закриття ЧАЕС, хоча міжнародна організація МАГАТЕ визнала, що сьогодні вона забезпечена найновішим обладнанням і не є більш небезпечною, ніж інші атомні станції світу.

Голова української делегації Борис Олійник розповів, що на нараді в ПАРЕ пропонував власну точку зору: катастрофа на ЧАЕС була зумисною диверсією, закладеною в проєкті будівництва електростанції, а не збігом помилок персоналу станції. Отож настала потреба створити орган боротьби з ядерним тероризмом.

За словами Б. Олійника, українська делегація наполягала, щоб у резолюції ПАРЕ щодо Чечні суворіше зформулювати зобов'язання Росії в розв'язанні чеченського конфлікту мирним шляхом.

Б. Олійник повідомив, що в структурах Ради Европи дедалі активніше обговорюється роля цієї організації у формуванні колективної европейської безпеки, але покищо ніяких рішень не прийнято.

О. Шевченко спонукує до прийняття конституції силою

Київ. — Член УРП і проводу ОУН Олесь Шевченко закликав український народ при ухваленні проєкту конституції виступити із становища сили, повідомила УНІАР.

Цей заклик він зробив на організованому Народним Рухом України вічу „Незалежній Україні — українську конституцію!", що відбулося 1-го травня на Софіївському майдані.

„Ми беремося звести до Верховної Ради 100,000 людей, — сказав він. — І тоді не треба референдуму. Ми примусимо прийняти конституцію до червня".

Кореспондент УНІАР звернувся до О. Шевченка з проханням прокоментувати цю заяву.

Кореспондент: Пане Шевченку, у своїй промові на вічу ви запропонували свій „четверий" шлях ухвалення конституції, тобто силовий. Як ви його собі уявляєте?

О. Шевченко: Силовий метод базується на конституційному праві кожного громадянина України захищати її конституційний лад і державну незалежність.

Кореспондент: Але ж ми маємо тепер стару конституцію і проєкт нової...

О. Шевченко: Ні, ми старої конституції практично не маємо. Тому що замість неї тепер діє конституційна угода. І в ній записано, що коли закінчиться дія конституційної угоди, вступає в силу попередня конституція. Щодо термінів проведення запропонованої мною акції, то, на мою думку, це слід зробити до закінчення терміну дії конституційної угоди, тобто, до 8-го червня цього року.

Кореспондент: Але ж конституційна угода не передбачає ухвалення нової конституції до 8-го червня. У конституційній угоді записано, що вона діє до моменту ухвалення нової конституції. Можливо, є сенс зачекати з проведенням запропонованої вами акції до осени...

О. Шевченко: Я не думаю, що з цим слід було б зачекати. Треба зважати на факт проведення президентських виборів у Росії. Тому що, хоч ми і говоримо про те, що і Єльцин і Зюганов — це однакові великодержавники, які завжди виступатимуть як провідники великодержавницької політики імперської Росії — але якщо тепер підтримка комуністів України іде з Москви неофіційними шляхами, через спецслужби, то в разі приходу, точніше повернення комуністів як легальної правлячої сили до Кремля, ця могутня моральна і матеріяльна підтримка йтиме вже відкрито. І комуністичні сили України перейдуть до наступальної політики, на відміну від того становища, яке вони тепер займають, називаючи себе політичною опозицією до державницьких і пропрезидентських сил".

Б. Клінтон реформує велфер

Вашінґтон. — В кінці минулого тижня президент Билл Клінтон підписав декілька документів щодо нового порядку одержання соціяльних допомог неповнолітніми самітніми матерями. Повідомляючи про це, Президент у своєму щотижневому радійовому зверненні до народу підкреслив, що головним змістом цих документів є приготування неповнолітніх матерів, які дістають велфер, до самостійної трудової діяльности.

„Сьогодні я керуюся єдиною метою — допомогти їм вийти зі зачарованого кола залежности від допомог і запропонувати єдиний шлях, що дозволяє уникнути пастку велферу. Вони мусять продовжувати навчання, здобути освіту, професію і лише в цей спосіб розраховувати на працю і нормальне матеріяльне становище", — сказав президент Б. Клінтон.

Президент також визнав, що суспільство більше не може миритися з такими дівчатами, котрі хочуть народжувати дітей, однак при цьому певні, що матеріяльну відповідальність за це має взяти на себе хтось інший. В одному з підписаних документів говориться, що неповнолітні матері зобов'язані мешкати зі своїми батьками, інакше не діставатимуть жодної допомоги.

Немало американських спостерігачів вважають цю спробу Б. Клінтона реформувати неефективну систему велферу звичайною передвиборчою пропагандою. Відомо, що раніше Президент відкинув плян реформи велферу, прийнятий Конгресом. Республіканці заявляють, що підписані Президентом документи не означають глибоких змін у системі соціяльних допомог. На думку губернатора Південної Кароляйни Дейвида Бізлі, президент Б. Клінтон „зубами і нігтями чіпляється за теперішню систему, не бажаючи міняти її докорінно і погоджуючись лише на косметичні заходи".

У Газі судять воєнних злочинців

Загреб, Хорватія. — У вівторок, 6-го травня, в Газі розпочинається перший міжнародний судовий процес воєнних злочинців за їхні душогубства у чотирирічній воєнній суматосі на території колишньої Юґославії.

Коли після Другої світової війни Міжнародний трибунал судив у Нюрнберзі та Токіо німецьких і японських керівників, то у цьому процесі, покищо підсудними є тільки три звичайні вояки з усіх 57 звинувачених, бо присутні збройні сили НАТО відмовляються арештувати тих, що їх звинувачено у воєнних злочинах.

Хорватський уряд у цій справі співпрацює без будь-якого ентузіязму і передав під суд до Гаґи тільки одного підсудного. Боснійські серби, котрих керівники Радован Караджіч і Ратко Младжіч є серед звинувачених злочинців, зовсім відмови-

(Закінчення на стор. 3)

В Україні

„ПРОСВІТА" ПІДТРИМУЄ ПРОЄКТ КОНСТИТУЦІЇ

СЕВАСТОПІЛЬ. — Міське Товариство „Просвіта" ім. Т. Шевченка надіслало звернення до Верховної Ради України з вимогою схвалити проєкт конституції, підготовлений Конституційною комісією та узгоджений ініціятивною групою з представників 10-ох фракцій і груп. Севастопільські просвітяни засудили „антидержавницькі та провокаційні випади депутатів Севастопільської Міської Ради, міської організації КПУ та ряду інших проімперських організацій у засобах масової інформації щодо проєкту нової конституції України, як такі, що не відповідають інтересам мешканців Севастополя, дестабілізують ситуацію в місті і регіоні". Просвітяни також вимагають розслідування злочинів перед людством, вчинених КПУ-КПСС.

ВІДБУЛИСЯ СЕМІНАРИ З МІЖНАРОДНОГО ПРАВА

ОДЕСА. — В Одесі і Севастополі закінчилися тижневі семінари з міжнародного права. Участь взяли військові юристи. Головною темою обговорення були правові аспекти врегулювання конфліктів на базі міжнародного морського права, а також міжнародного гуманітарного права для сухопутних військ. Учасники семінару надіслали до Верховної Ради України законопроєкт про військову міліцію, Кодекс поведінки для миротворчих батальйонів тощо.

КЕРІВНИКИ „АВТОЗАЗ" ДОМОВИЛИСЯ З АМЕРИКАНЦЯМИ

ЗАПОРІЖЖЯ. — Заступник генерального директора Запорізького Автомобільного Заводу Олег Коваленко повідомив про успішні переговори між підприємством „АвтоЗАЗ" та американською компанією Дженерал Моторс за участю консультативної фірми „Прайс Вотергавз" щодо технологічної модернізації цехів та про випуск підприємством Дженерал Моторс на виробничих площах української сторони нових моделів "Таврії". В майбутньому передбачається випускати і західній модель автомобіля.

ЛПУ ПІДТРИМУЄ ПРОЄКТ КОНСТИТУЦІЇ

КИЇВ. — На 3-му З'їзді Ліберальної Партії України 29-го квітня голова партії Володимир Щербань сказав, що для лібералів розпочався новий якісно етап діяльности. Мета ЛПУ — утвердження в Україні системи політичної демократії, що базується на конституціоналізмі, парляментаризмі і законності. Найважливішим напрямком поточної діяльности ЛПУ вважає пропаганду на підтримку проєкту конституції, підготовленого Конституційною комісією. У з'їзді взяли участь близько 300 делеґатів і В. Щербань зазначив, що принцип "соціяльного лібералізму" витримав перевірку й дістав широку підтримку. Незабаром ЛПУ стане наймасовішою партією в Україні. Протягом останніх місяців до неї вплинуло 13,000 нових членів.

КРИМСЬКА ПЕВК ПЕРЕХОДИТЬ В ОПОЗИЦІЮ ДО УРЯДУ

СИМФЕРОПІЛЬ. — Партія Економічного Відродження Криму заявила про свою опозицію до виконавчої влади України. У зверненні до Президента України Леоніда Кучми партія вимагає надіслати в Крим слідчу групу для розслідування фактів терору проти неї. В Симферополі 24-го квітня здійснено 10-ий терористичний акт проти представників Партії Економічного Відродження Криму. Через вікно з автомата вбито дружину директора українсько-австрійського підприємства „Фесто-Україна" Юрія Асинського, члена президії ПЕВК. Керівники кримської міліції оголосили нагороду 10,000 дол. за інформацію, яка допоможе розкрити вбивство Тамари Асинської.

В АМЕРИЦІ

У ЧЕТВЕР, 2-ГО ТРАВНЯ, в Ню Йорку до 94-річного ув'язнення засуджено Едварда Лірі. Засуд видала суддя Стейтового верховного суду Ріна Ювіллер, підкреслюючи, що підсудний є втіленням всього злого, що існує на світі. 50-річний Е. Лірі, колишній комп'ютерний аналітик, що після втрати праці вирішив свою злість виладувати на в нічому невинних пасажирах нюйоркських підземок, підклавши в 1994 році вогненні бомби у двох підземних поїздах. Свій процес підсудний прийняв без будь-якого зворушення та відчитав приготоване зовсім непереконливе своє вибачення за заподіяні ним вбивства. Він мусить відсидіти понад 31 рік, щоб мати змогу подаватися на звільнення або зменшення присуду.

ЗГІДНО З НАЙНОВІШИМИ урядовими даними, кількість смертних випадків серед дітей і молоді в ЗСА спричинених астмою подвоїлося від 1980 до 1993 року, зокрема серед молодих осіб чорної раси. Небезпека смерти спричиненої астмою для немовлят від народження до 4-го року життя та молоді від 15-го до 24-го року збільшилась шестикратно серед чорних американців у порівнянні до цих самих вікових груп серед білих громадян у 1993 році. Для дітвори віком 5 до 14 ця небезпека зросла тільки чотирикратно серед чорних у порівнянні з білими. Лікарі не знають точних причин тієї ріжничковости, але припускають, що медичний догляд і соціяльно-економічні обставини можуть значно до цього явища бути причетними.

У СВІТІ

У МОСКВІ відбулася зустріч президента Бориса Єльцина з генералом Александром Лебедем, якого вважають одним з найповажніших претендентів на пост президента Росії. Як відомо, Б. Єльцин хоче залишитися при владі на другу каденцію. Обидва кандидати домовилися не вдаватися під час передвиборчої кампанії до взаємних звинувачень і образ, або закликів, які суперечать діючій конституції країни. Вони також погодилися, що призначені на 16-го червня вибори ні в якому разі не можна відкладати, а їхні висліди, які б вони не були, не повинні скасовуватися на догоду певним політичним силам, бо це може привести до громадянської війни.

РУМУНСЬКА ГІМНАСТКА Надя Команечі, яка полонила світ своїм знаменитим виступом на Олімпійських іграх в Монтреалі у 1976 році і яка дістала незаслужено низькі оцінки на іграх в Москві в 1980 році, вийшла цими днями за американського гімнаста Барта Коннера. Понад 2,000 цікавих до цієї події зібралися на вулицях Букарешту, щоб привітати 34-річну Команечі і 38-річного Коннера. Вони обмінялися обручками в армійському клюбі, спеціяльно підготовленому для церемонії, яку докладно показувала телевізія. Серед 200 запрошених гостей був славний тенісист Іліє Настасе, який тепер бере участь у боротьбі за пост посадника Букарешту, румунської столиці.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446
(914) 626-5641, Fax (914) 626-0180, e-mail: unaestat@travel.ios.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Важливість самопошани

Пошана — це відчуття або вияв глибокої поваги до когось чи чогось, а коли мова про самопошану, то це той же самий процес тільки з наголосом на все близьке і рідне. До цієї категорії включаємо землю і народ, від якого беремо свій початок, його тисячорічні надбання духовної та матеріяльної культури і все те, що пов'язане з історичним буттям кожної його одиниці. Початку самопошани чи її браку треба шукати таки в кожного із нас, бо, нелегко, а то й взагалі неможливо людині, яка не шанує себе, шанувати іншого, так само, як ледве чи можна повірити в пошану до чужого особи, що не має пошани до свого.

Пошана до свого чи самопошана завжди була одною із підстав буття нашого народу, яку плекали впродовж багатьох поколінь. На прикладах нашої історії можна побачити, що коли народ втрачав самопошану, то разом із тим приходило лихоліття, топтання чужими наших вольностей, а тоді й цілковите поневолення. Вороги наші, зокрема, вживали усіх способів, щоб позбавити український народ самопошани, бо добре розуміли, що лише у цьому випадку її легко замінити почуттям меншевартости, що з гордої Божої істоти робить покірного раба. Наслідки втрати самопошани, а з тим і віри у силу власного „я" бачимо і переживаємо сьогодні не тільки у діяспорі, але також і у майже п'ятирічній незалежній Україні.

За пів року святкуватимемо п'ятиріччя незалежности України, але до сьогодні в її столиці та інших містах країни бовваніють пам'ятники найбільшому її лиходієві В. Ленінові, а на її вулицях не лунає солов'їна співуча рідна мова, тільки шорстка московська рубянка. У коридорах і на залі засідань Верховної Ради деякі народні обранці до сьогодні спілкуються „на общепанятном язике", це саме діється в державних установах. Який жахливий брак самопошани, який сором, коли державні делеґації України виїжджають за кордон і вживають не українську мову у спілкуванні з господарями країн, куди їх запрошено з відвідинами . На закордонних телевізійних передачах, пов'язаних з 10-річчям чорнобильської аварії, виступають лікарі та державні бюрократи і без будь-якої, хоча б дрібки, самопошани, вживають російську мову. Чому? Невже вони не здають собі з того справи, як на це дивляться сторонні люди, в душі зневажаючи цих пристосовників? Бо хто може шанувати того, хто сам не шанує себе і свого рідного?

А що, як не брак самопошани, сьогодні керує тими, хто розкрадає державне добро і тим самим чинить лихо своєму народові та державі? А як інакше можна пояснити оте тяжіння до поновного рабства в обіймах північного ведмедя, як не браком самопошани і віри у власні сили свого народу? Із втратою самопошани у них так глибоко закорінилось рабство, що вже й не можуть збагнути, хто вони та яких батьків діти.

А діяспора, українські громади поза Україною, також не менше грішить цим браком самопошани, тільки на поселеннях воно проявляється в іншій, не такій загрожуючій формі. Тут воно найперше загрожує занепадом наших родин, а через них вже й цілій громаді та її дотеперішнім надбанням, які навіть якщо і пропадуть у чужому морі, то материк їх зможе відновити. Одначе коли модерні яничари продадуть Україну, то горе всім нам, тут і там. Там окупанти та вороги намагалися з душі українського народу вирвати природний дар самопошани, щоб скоріше його підкорити, а тут ми самі робимо це без жодної сторонньої принуки, починаючи від наших найменших. У їх присутності без застанови критикуємо свої українські установи та їх провід, церковних керівників, виховників, учителів, професіоналістів і тим самим все українське іде на другий плян. Таким способом сіємо перші зерна непошани до свого рідного, а з тим і почуття меншевартости.

Незважаючи на всі недоліки, нам треба вірити у здорову та сильну українську людину, яка з почуттям гордости знає, хто вона та як їй бути, в людину, що має самопошану до себе і своїх, а з тим і до інших. Людина ця таки існує в нашому народі — це ж тільки її заслуга в тому, що наш народ проіснував через всі лихоліття і таки став у „народів вольних колі".

Володимир Звіглянич

ОЗНАКИ ПОДОЛАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ

Під час своєї візити до Вашінґтону висока делеґація українських урядовців на чолі з Романом Шпеком, віцепрем'єром з питань економіки, мала презентацію у Центрі стратегічних та міжнародних студій 15-го лютого. До складу делеґації, що прибула для підготови робочої візити до ЗСА Президента України Леоніда Кучми, яка почалася 20-го лютого, входили також Юрій Єхануров, голова Фонду Державного Майна, а також Антін Бутейко, щойно призначений першим заступником міністра закордонних справ України, народний депутат України.

Фінансова стабілізація

Під час свого виступу на зібранні групи Американсько-українського дорадчого комітету, заініційованого Збіґнєвом Бжезінским, колишнім радником з питань національної безпеки президента Джиммі Картера, Р. Шпек підкреслив, що у розвитку української економіки почали з'являтися перші надійні ознаки виходу з кризового стану. Він, між іншим, підкреслив, що економічним реформам в Україні усього півтора року і почалися вони за Президента Кучми. Політика фінансової стабілізації дала деякі результати — вдалося втримати інфляцію під контролею і не тільки уникнути гіперінфляції — цієї біди України, — але й понизити рівень інфляції. Вдалося також втримати бюджетний дефіцит у рамках, погоджених з МВФ та Світовим банком. Вперше бюджетний дефіцит покривався не тільки за рахунок кредитів Національного Банку України (тобто за рахунок друкування грошей), але й за рахунок поширення ринку цінних паперів.

Падіння валового національного продукту у 1995 році також вдалося втримати у запляновaних рамках — від 10 до 11.3 відс. У другій половині минулого року, наголосив Р. Шпек, економіка почала реаґувати позитивно на політику фінансової стабілізації. Так, зокрема, валовий національний продукт у четвертому кварталі зріс на п'ять відсотків до рівня третього кварталу. Але найбільш приємним є те, що Україні, завдяки фінансовій допомозі Заходу, а також політиці енерґозбереження, вдалося суттєво скоротити свою енерґетичну заборгованість Росії. Так, якщо кілька років тому борг Росії за енерґоносії дорівнював 4.4 блн. дол., то тепер він становить 140 млн. і перебуває під контролею.

Такі результати, втім, далися Україні дорогою ціною, сказав Р. Шпек. Хронічною хворобою є проблема неплатежів за енерґію. Саме це спричинило недавній страйк шахтарів, який вдалося припинити частково за рахунок виплати заборгованости з заробітної плати, а частково завдяки указові Кучми з 7-го лютого, згідно з яким шахти перетворюються на акціонерні компанії, в яких державі на перших порах буде належати 100 відсотків акцій, але які можна продавати як українським, так і закордонним інвесторам. Держава усвідомлює, однак, що одним наскоком таку складну проблему, як реструктурація вугільної промисловости не вирішити і покладає великі надії на американські цільові кредити для реформи усього вугледобувного сектора економіки. Багато проблем виникає зі своєчасною виплатою пенсій 15.5 млн. українських пенсіонерів. Раніше, до розпаду СССР, багато пенсіонерів приїздило жити на Україну. Зараз соціяльне напруження серед цієї верстви населення є досить великим, рівно як серед вчителів, науковців, працівників інших бюджетних установ.

В наслідок підвищення цін на енерґоносії, сказав Роман Шпек, знизилася продуктивність аґрарного сектора. Позитивним є те, що Україна сама забезпечує себе зерном, у минулому році їй вперше з часів голодомору вдалося отримати більше 50 відсотків субсидій не з держбюджету, а за рахунок вільного продажу зерна. В наслідок цього тиск на бюджет був знижений і вдалося уникнути значної інфляції. Інфляція у 1995 році була 34 відсотки у порівнянні зі 180 відсотками у 1994-му. Ба більше, згідно зі Шпеком, Україна вперше почала експорт зерна, тим самим намагаючись повернути собі славу житниці Европи.

Дальші кроки — важкі

Р. Шпек наголосив, що дальші кроки з реформування економіки будуть важчими, ніж перші, що проходили у рамках макрофінансової стабілізації, оскільки пов'язані вони будуть з вирішенням найголовніших завдань: поперше, припиненням функціонування неефективних підприємств (а це пов'язане з банкрутствами та безробіттям); подруге, пересуненням центру економічних реформ на структурні зміни та стабілізацію макроекономічних показників. У 1996 році плянується фінансувати бюджетний дефіцит рівними долями за рахунок іноземних кредитів, продажі державних цінних паперів та кредитів Національного банку України.

Базисними пріоритетами економічної реформи у 1996 р. залишається реструктурація вугільної промисловости за рахунок американських кредитів, реформування енерґетичного сектора, а також аґрарного сектора. Соціяльні програми будуть переорієнтовані у напрямку надання адресної допомоги малоймущим верствам населення. У минулому році на Україні вже почали створювати відповідні служби адресної допомоги. Залишається нерозв'язаною проблема досягнення енерґетичної незалежности України, визнав Роман Шпек, і у великій мірі в наслідок взаємної заборгованости підприємств за енерґопостачання. Так, зокрема, шахтарям повинні сплатити 140 млн. дол. споживачі вугілля. Вони не платять цих грошей, шахтарі вимагають у держави, а бюджет дуже напружений і зайвих грошей нема. Вихід з цього зачарованого кола й буде означати початок економічного піднесення України. А покищо середня зарплатня у виробничому секторі становить, за словами Шпека, 60-70 дол., офіційний рівень безробіття є всього 0.5 відсотка, хоча неофіційне безробіття сягнуло 20 відсотків, а на підприємствах військово-промислового комплексу — 30 відсотків. Позитивним є те, що завдяки зниженню інфляції у 1995 р. було зафіксовано збільшення реальної заробітної платні.

Приватизація

Юрій Єхануров вказав на деякі цифри, що характеризують програму приватизації в Україні. Із 30,000 об'єктів малої приватизації в Україні, що підлягали роздержавленню, за словами Ю. Єханурова, станом на 1-го лютого ц. р., 23,500 з них були продані, тобто вони вже не належать більше державі. Щотижня ми продаємо 400 малих підприємств, сказав Єхануров. Щодо приватизації великих підприємств: у 1995 р. почалася приватизація трьох тисяч таких підприємств і щотижня створюється 60 акціонерних компаній. Мала приватизація буде завершена у червні, а велика — у грудні ц. р. У 1996 році також заплянoвано завершити так звану сертифікатну приватизацію — вже 60 відсотків населення отримали свої приватизаційні сертифікати і більш ніж 100 підприємств продали свої акції на Українській фондовій біржі. Проблемою залишається залучення приватних іноземних інвестицій та продажу пакетів акцій іноземним інвесторам. Усе це упирається у проблему юридичного забезпечення іноземних інвестицій, а також розроблення законодавства, що реґулює сферу нерухомости, на кшталт того, яке існує у розвинених країнах. Досягти цього, однак, можливо лише за умови переведення землі у розряд нерухомости, тобто перетворення її на товар.

Антін Бутейко звернув увагу на декілька цікавих моментів, що торкаються концептуального змісту української зовнішньополітичної доктрини. Так, зокрема, він піддав сумніву досить поширену в українських офіційних колах концепцію України як „мосту" між Сходом та Заходом, а також наголосив, що навряд чи Україна погодиться бути „буфером" між Росією та НАТО, якщо відбудеться очікуване поширення цього бльоку на Схід. На думку А. Бутейка, Україна прагнутиме створити систему міжнародної безпеки в Европі, у який НАТО належала б чільна роля. Антін Бутейко торкнувся російсько-українських відносин. Він наголосив на значенні, яке Україна надає візиті Єльцина до Києва, плянованій і кілька разів відкладеній. Разом з тим він сказав, що Росія провадить політику економічної дискримінації стосовно України, вилучивши недавно такі товари як нафта та деревина для шахт зі списку товарів, на які розповсюджувалася угода про вільну торгівлю між обома країнами.

Виступи всіх високих урядовців були відзначені вільним володінням інформацією, вмінням вислуховувати запитання, та — що важливо — з гумором на них відповідати. Програма економічних реформ за словами Юрія Єханурова, буде йти розмірено, неквапливо. Єхануров покликався при цьому на слова Бертольда Брехта: „Нещасною є та країна, якій потрібні герої". Цим він ясно підкреслив, що епоха героїзму та палаючих очей минула, перед народом лежить копітка праця розбудови української державности.

ЗДОРОВ'Я — ВСЬОМУ ГОЛОВА

Д-р Юліян Мовчан

Чому ми стаємо забудькуватими?

Напевно нема такого вийнятку, коли людина, доживши до старшого віку, не зауважила б, що з її (чи його) пам'яттю щось є „не в порядку"... Зустрічаєш на вулиці чи деінде людину, з якою не раз бачився чи розмовляв, але прізвище її (чи його) чомусь вже „випало з голови"... Ще будучи в хаті, мав на думці щось купити, але, прийшовши до крамниці, треба було потратити кілька хвилин, аби пригадати, що саме він (або вона) мали на увазі. Також якщо в молодому віці така людина вже не пригадує випадку, коли вона, запаркувавши авто в якомусь місті, повертаючись назад, забула, де саме авто було запарковане, в старшому віці такі випадки вже починають траплятися... Для прикладу ми навели тут лише кілька випадків. В чому справа? Чому ми стаємо забудькуватими? Яка причина? І чи можна щось зробити, аби уникнути цього?

Науковці твердять, що ослаблення пам'яті є натуральне або природне явище, яке скорше чи пізніше повинно настати з настанням старшого віку. Бо якщо з настанням старшого віку людина фізично підупадає (ослаблення мускульної системи), то чому її пам'ять або зір мали б бути незмінними?

На цю тему недавно вийшла в світ книжка (англійською мовою) „Пам'ять: запам'ятовування і забуття явищ кожного дня". Автором її є д-р Беррі Ґордон — керівник клініки розладів пам'яті Джонс Гопкінс університету в Балтиморі. У книжці він пише: „Дорослі люди пам'ятають дуже мало або й нічого з того, що з ними було перед п'ятьма роками їхнього життя. Але коли вони досягли 30-ти років, тоді вже починається повільне ослаблення їхньої пам'яті. Але досягнувши 60, 70 і 80 років, дефект пам'яті дає людині виразно себе відчувати". Дослідники твердять, що причиною ослаблення або втрати пам'яті є деґенерація або навіть цілковита втрата клітин головного мозку. Алан Паркін — завідувач департаменту психології університету в Сассекс в Англії, твердить, що старі люди мають замало невронів у передній частині головного мозку, де концентруються інтелектуальні фінкції людини, чого не можна сказати про мозок молодих людей. „З настанням похилого віку, — пише Паркін, — фронтальний кортекс мозку деґенерується швидше, ніж інші частини мозку і це має неґативний вплив на збереження пам'яті".

Але, як кажуть, „бути старшим — ще не значить бути дурним". Бо в той час, коли старші віком люди реаґують на різні явища повільніше, ніж молоді, їх розсудок часто є мудрішим і практичнішим, ніж це можна сказати про молодих людей. Д-р Джан Блес — невролог Бурківського Медичного Дослідницького Інституту у Вайт Пляінс в стейті Ню Йорк, називає це „мудрістю старих". „Хоч дід відповідає повільно, — каже Блес, — зате в його відповідях є глибокий розум".

Д-р Ґордон вказує на ще один фактор, який треба мати на увазі, аналізуючи людську пам'ять. „Справа в тому, — пише він, — що навколо нас є забагато всього, аби все це можна було тримати в пам'яті. Наш мозок не побудований для потреб модерного світу. Він був побудований для потреб Камінного віку нашими предками 200,000 років тому. І тому, як ми не намагалися б запам'ятати все, що тепер нас оточує, наш мозок має певні межі, яких ми не можемо переступити".

Чи можна поліпшити нашу пам'ять?

Так, можна, — відповідає д-р Бері Ґордон. Для цього він рекомендує робити ось що:

1. Треба вирішити, що саме ми хотіли б запам'ятати найдовше. Оскільки всього й так неможливо запам'ятати, тому шкода витрачати час і енергію, аби запам'ятати все.

2. Якщо ви зустріли якусь особу, ім'я та прізвище якої хотіли б запам'ятати, повторіть ще й ще його (чи її) імена. Бо хто повторює, той і пам'ятає!

3. Якщо запаркуєте авто в якомусь малознаному для вас місці — запам'ятайте також близьке оточення того місця. Орієнтуючись по тому оточенні, пізніше не буде труднощів знайти авто.

4. Завжди носіть із собою блокнот (записну книжку) з поданими іменами чи будь-якими іншими важливими даними, які в разі потреби можете знайти.

5. Завжди кладіть свої ключі чи окуляри на те саме місце, куди ви їх завжди кладете.

6. Намагайтеся завжди робити так, аби ваш

(Закінчення на стор. 3)

Наталія Кібець

У ПАМ'ЯТЬ МЕРТВИХ І ЖИВИХ, І НЕНАРОДЖЕНИХ

(Чорнобильська катастрофа)

I

Занапастили землю і річки —
Справляють тризну дикі упирі,
Вмирає сміх, і никнуть діточки,
І розпач крає душу матерів.

(Таня Шамрай, Україна, 1995 р.)

26-го квітня 1996 року — десята річниця жахливої атомової катастрофи в Чорнобилі. Поки у світових організаціях, в тому числі і „Великій сімці", ідуть розмови про допомогу Україні в закритті Чорнобильської атомної електростанції, в Україні й далі вмирають ріки і озера і те що в них, далі вмирають ліси, далі хворіють люди і вмирають українські діти. В Україні ґльобальне занечищення через катастрофу в Чорнобилі. Якого ще треба голокосту на поголовне винищення населення України і її території „старшим братом" — московсько-комуністичним урядуванням, за яке і про яке дехто й досі тягне руку. Чорнобильська трагедія потрясла світом, але час іде, і гострота події потроху зменшується, ми починаємо забувати про неї. Постійне стремління людини до максимального визискування земних джерел без піклування про неї, про її екологію може знову привести до катастрофи, вершечком якої було зловісне місто над Прип'яттю. Чи ми є відповідальними громадянами землі, чи тільки безпощадними експлуататорами її? І то не лише в Україні, а й в цілому світі?

Як можна забути перші наслідки катастрофи? Та підіть на Мітинське кладовище у Києві і там знайдете перших 26 могил тих, що перші й найшвидше загинули у Чорнобилі. Шість з них — це могили пожежників, решта — оператори четвертого бльоку. В скільки разів треба збільшити цей цвинтар, щоб знайти правдиву кількість жертв? За даними 1987 року, було їх лише 31. На 15-го березня 1991 року з безпосередніх учасників ліквідації наслідків катастрофи померло куди більше. За даними „Союзу Чорнобиль", 50,000 людей стали інвалідами, а на загал кількість потерпілих сягає 4-ох мільйонів. Однак це ще не все. Що буде в майбутньому? Наслідки бомби в Гірошімі тривають і до сьогодні. Оцінюючи рівень радіяції (лише зрозуміти, скільки радіоактивних речовин — розпечених частин ядерного палива та графіту — пішли в атмосферу і лягли на територію, що її займала Чорнобильська АЕС), вона дорівнювала 10-ти гірошімським бомбам (атомова бомба, скинута на Гірошіму, дорівнювала 4.5 тонни). Тобто 50 тонн відпарованого палива з додатком семидесяти тонн палива і близько сімсот тонн реакторного радіоактивного палива.

Десять років минуло від трагічної чорнобильської ночі. Трагічне жниво з кожним роком збільшується. Результати непродуманости і безвідповідальности Гідропроєкту та Гасатоменергонадзору — Москви привело до знищення української землі, повітря, природи, через що покинуті чудові міста і села. Щойно тепер розкриваються таємниці катастрофи, бо раніше на всі інформації монополь мала Комуністична партія і маніпулювала ними, як хотіла. Державна комісія, яка працювала на місці катастрофи, дійшла до висновку, що причиною трагедії було неймовірне порушення режиму праці реакторів. Працівники мусіли виконувати і перевиконували плян, а щоб цього добитися, скорочували терміни ремонтів і профілактику реакторів. Американські спеціялісти, аналізуючи причини катастрофи, знайшли багато конструкторських помилок у самій побудові реактора. Правлячі верстви (Москва) знали про це, і знали про те, що більшість АЕС в Україні побудовані на непевних ґрунтах.

На ліквідацію цієї катастрофи були кинуті найкращі військові сили піхоти і повітряні (молоді фізично здорові люди). Ситуація була трагічною. Руками, навіть часом без звичайних рукавиць, відкидали цементні й асфальтові глиби з даху реактора. Радіяція перевищувала всі можливі норми, а телеграми сповіщали: „Ситуація нормальна". Всі, що перебували в центрі вибуху, зустрічали плиту верхньої біологічної ослони, яку обіймали раштки ґазопроводів і етерових кабелів. Було гаряче, а сморід не дозволяв дихати. Безпосереднє нейтронне випромінення і гама випромінювання здирали шматками шкіру з людського тіла, ґаз, що вдирався в легені, розпалював у них вогнище. У цьому випадку люди найменше діставали півтори тисяці рентґенового опромінювання і вмирали в тяжких муках.

Затримувалася евакуація населення, а те, що заплянували, — було безглуздим своїм плянуванням. Автобуси, що виїздили з Прип'яті, забирали на колеса радіоактивну пилюку і розвозили її по терені. Ніхто не подумав, щоб при виїзді з зони міняти колеса. Після того цілими місяцями треба було поливати вулиці і дороги навіть Києва.

(Закінчення буде)

Школа св. Івана Хрестителя в Нюарку в поклоні Шевченкові

В понеділок, 11-го березня ц. р., о год. 2-ій по полудні цілоденна школа св. Івана Хресителя в Нюарку, Н. Дж., достойно відзначила Шевченкові роковини.

В шкільній авдиторії проходила старанно підготована програма вчителькою української мови Марією Робак і диригентом Михайлом Стащишином, при помочі Сестер і всіх учителів.

Відкрила свято директорка школи Сестра Марія Розмаринович, ЧСВВ, коротким словом про велич Шевченка — нашого Пророка, пробудителя нації, найбільшого українського поета, якого вшановують в березні всі українці в цілому світі.

Першою точкою програми був виступ хору нижчих кляс від садочка до 3-ої кляси включно, що відспівав пісні: „Зацвіла в долині" і „Зоре моя вечірняя". Діти співаючи ритмічно, знали слова і музику напам'ять. Друга кляса підготовила з учителькою Лесею Винарчук уривок з „Учітеся, брати мої".

Новинкою в нашій школі є група дітей, що грають на сопілках. 15 учнів з 4-ої і 5-ої кляс, а саме: з 4-ої — Брух В., Гентиш К., Зуб Т., Касяненко П., Колодка Н., Полянська Ю., Смолинець М., Торієллі С., Шукіс Д.; із 5-ої кляси: Волянський С., Дал М., Кудрик А., Мархелюк М., Ракоча О., Стащишин К. Діти відограли музикально, разом зі своїм учителем М. Стащишином „Зацвіла в долині" та і інші народні мелодії.

Після інсценізації твору „Причинна": зліва русалки, справа — рецитатори і виконавці головних роль.

Великого вкладу праці вимагала підготова інсценізації твору „Причинна", яку виконали учні вищих кляс. „Причинну" грала Д. Горскі, козака Д. Смик. Рецитаторами були учні 8-ої кляси: Волянський О., Винарчук А., Винарчук Т., Гординський М., Лященко С., Мілянич А., Падковський А., Яблонська О. і Кудрик Н., учениця 7-ої кляси.

Русалки, під звуки пісні „Ух-ух солом'яний духдух" та „Реве та стогне", ефектовно виконали свій танок. Пізнати, що багато з дівчаток ходить до балетної школи Роми Приймм-Богачевської, бо їхні рухи були такі граціозні, елегантні, а ніжні зелена-ві строї, які постаралась Сестра Марія, надавали ще більшого кольору. Цікаву декорацію — дерево виконала учителька мистецтва Лінда Клебан. Русалками були учениці 6-ої кляси: Браташ І., Волошин Р., Винарчук Н., Клебан М., Матійцьо Н., Миськів К., Падковська С., Раковська Н., Яримович Х., і Дал М. (5-та кляса).

Дівчатка 5-ої і 6-ої кляс співали „Така її доля" під акомпаньямент вчительки Зірки Берези. Дівчатка 5-ої кляси, а са-ме: Лисенко В., Мархелюк М., Павлишин С., Ракоча О., Стащишин К., Дал М. співали „Ой на горі, там женці жнуть". Хор вищих кляс виконував „Реве та стогне", „Перебендя — Кобзар" і „Заповіт".

На закінчення о. парох Франко Шадяк дякував Сестрам і всім учителям за великий вклад праці в підготові цього концерту.

Шкода, що через часті снігові це свято не відбулося традиційно в руханковій залі і для цілої громади Нюарку і околиць, але школа св. Івана готує для громадянства несподіванку.

В п'ятницю, 17-го травня, о год. 7-ій вечора відбудеться величавий концерт в честь Лесі Українки з нагоди 125-ліття з дня її народження.

Таїса Богданська

МИНУЛОГО ЧЕТВЕРГА, 2-го травня, президент Билл Клінтон наклав своє вето на законопроєкт, який обмежував суми відшкодовання, котрі могли б отримувати особи потерпілі через недбале виробництво тих чи інших предметів. Це спірне питання про безмежні грошові відшкодування, що їх схвалюють судові лави присяжних, як майже завжди буває в році президентських виборів, відразу стають політичним м'ячиком обидвох партій з відповідним за чи проти.

Чому ми ...

(Закінчення зі стор. 2)

розум чи свідомість були чимсь зайняті, а не були в пасивному стані. Бо здобуття більше знань завжди збільшує функцію мозку — в тому числі і пам'ять.

Ослаблення пам'яті і недуга Альцгаймера — не є те саме

Одночасно вчені підкреслюють, що недуга Альцгаймера та ослаблення чи навіть втрата пам'яті не є те саме. В чому справа? 1906 року німецький невропатолог Алоїс Альцгаймер описав 55-річного пацієнта, який хоч віком не був старим, але який вже чимало років перед смертю страждав від тяжкої деменції, тобто, недоумства. Він не тільки вже був майже без пам'яті, майже втратив здатність говорити та орієнтуватися, але також вже не впізнавав навіть своїх найближчих родичів та приятелів.

Коли було зроблено розтин тіла у вищезгаданого 55-річного пацієнта, то було виявлено в нього сильну дегенерацію та атрофію (зменшення) клітин головного мозку. Але це аж ніяк не те саме, якщо йдеться про деякі зміни в мозку в людей старшого віку, які треба вважати як нормальний процес в людей старшого віку і тому які аж ніяк не можна отожнювати з недугою Альцгаймера.

Об'єднання...

(Закінчення зі стор. 1)

між Сціллою „правого авторитаризму" і Харибдою „лівого тоталітаризму", сказав Онопенко.

В цьому русі онопенківські соціял-демократи не бажають іти за виконавчою чи законодавчою владою, бо одну й другу вважають винною у відсутності соціяльних гарантій та гальмуванні ринкових реформ. Своїми союзниками вони вважають Партію Економічного Відродження України, Демократичну Партію, Партію Праці та деякі правоцентристські структури.

В. Онопенко повний рішучости в судовому порядку виборювати свої інтереси в конфлікті з Міністерством Юстиції. Щодо переговорів з іншою СДПУ, то тут Онопенко вірить, що процес об'єднання всіх соціял-демократів — невідворотний. Він також зазначив, що до очолюваної ним СДПУ, яку він незабаром зареєструє, приєдналися: президент футбольного клюбу „Динамо", Київ, Григорій Суркіс, директор Українського Дому Лариса Хоролець, відомий підприємець Ігор Плужніков, голова телевізійної спілки Володимир Цендровський та інші відомі особи, які сприятимуть популярності партії. Сьогодні, за словами Онопенка, його партія налічує 3,000 осіб, які представляють усі області.

О. Мороз...

(Закінчення зі стор. 1)

схвалений двома третинами депутатів, його можна буде винести на затвердження загального референдуму. Але для цього, зазначив О. Мороз, проєкт треба спочатку узгодити з Президентом. Рішення про винесення проєкту конституції на референдум повинно бути спільним.

О. Мороз категорично відкинув доцільність проведення референдуму за текстом проєкту конституції, підготовленим Конституційною комісією, або проведення референдуму після схвалення в першому читанні.

На запитання яким чином за проєкт може проголосувати більшість депутатів, якщо на сьогодні парляментарна більшість не зформована, О. Мороз відповів, що депутатів має об'єднати прагнення закласти в основний закон демократичні принципи, відповідно до яких кожна політична сила зможе леґітимно прийти до влади і здійснювати цю владу.

У Газі...

(Закінчення зі стор. 1)

лися визнати Міжнародний трибунал законним, а навіть президент Сербії Слободан Мілошевіч, який погодився співпрацювати та видати звинувачених, досі цього не зробив. Тільки боснійські мусулмани, які у 80 відсотках були жертвами тих воєнних злочинів, співпрацюють з Міжнародним трибуналом у Газі та передали двох оскаржених мусулманів під суд.

У випадку цього судового процесу існують дуже важкі проблеми, бо всі оскаржені, включно з керівниками, дальше перебувають на волі тому, що НАТО і поодинокі уряди країн оскаржених, не виявляють будь-якої співпраці з Міжнародним трибуналом.

З усіх 57 оскаржених Міжнародним трибуналом воєнних злочинців є 46 сербів, вісім хорватів і три мусулмани.

У Свободі ч. 30 зі середи 14-го лютого в списках Т-ва Свята Софія у рубриці пожертв за листопад 1995 були помилково поміщені деякі пожертви за грудень. Списки з XII-95 починаються сумою 5,000 дол.

АДМІНІСТРАЦІЯ

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями та знайомими, що 5-го травня 1996 р. відійшов у вічність наш найдорожчий БАТЬКО, ДІДО і ПРАДІДО

бл. п.

МИХАЙО ШКАМБАРА

Залишені в глибокому смутку:

син — РОМАН з дружиною ПАТРИЦІЄЮ
дочка — АННА БІДЯК
внуки — АНДРІЙ
— РОМАН
— АНЯ з мужем ГЕКТОРОМ
— ХРИСТЯ
— ЛЯРИСА
правнучка — ЮСТИНКА
та ближча і дальша родина в ЗСА, Канаді й Україні.

ПАНАХИДА відбулася 6-го травня 1996 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Quinn, 35-20 Broadway, Astoria, N.Y.

ПОХОРОН відбувся 7-го травня 1996 р. о год. 9:30 в церкві Чесного Хреста, Асторія.

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що 8-го березня 1996 р. в Тернополі, Україна помер на 81-му році життя

бл. п.

адвокат

БОГДАН ОМЕЦІНСЬКИЙ

нар. 18-го лютого 1916 р.

Похований на цвинтарі в Тернополі.

Залишились у глибокому смутку:

В Україні:
дружина — мгр ОЛЬГА
дочка — д-р ОКСАНА ЧУБАТА з мужем ЮРІЄМ і сином ПАВЛУСЕМ
син — д-р ВОЛОДИМИР з донькою ІРИНОЮ і сином ОРЕСТОМ

В ЗСА:
брати — ЗЕНОН з родиною
— ОЛЕГ з родиною
шваґер — мгр РОМАН ДЯКІВ з родиною
шваґерка — мгр МАРІЯ ОМЕЦІНСЬКА з родиною
ближча і дальша родина в ЗСА й Україні.

Просимо про молитви за душу покійного

12-го травня 1996 р. о год. 12-ій по пол. в катедрі св. Володимира в Ню Йорку (170 West 82nd St.) буде відправлена

ПАНАХИДА В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

св. п.

письменниці

ДОКІЇ ГУМЕННОЇ

Після Панахиди в церковній залі — жалібні сходини з програмою:

Спогад про письменницю — ЛЮБОВ ДРАЖЕВСЬКА;
Про літературну творчість Докії Гуменної — ВАЛЕНТИНА ЮРЧЕНКО;
Читання уривків з творів письменниці — ЛАРИСА КУКРИЦЬКА.
Виставка творів письменниці.
Після програми — поминальний обід.

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК та ПРАВОСЛАВНЕ СЕСТРИЦТВО запрошують громадянство до участи.

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що в п'ятницю 3-го травня 1996 р. в Монтреалі, Канада після довгої і тяжкої недуги, проживши 86 років відійшла у вічність

бл. п.

МАРІЯ БАРАНОВСЬКА-БРИКОВИЧ

з дому ГАВРИЛЮК

ПОХОРОН відбувся в понеділок 6-го травня 1996 р. з української католицької церкви Успення Божої Матері на українське кладовище в Монтреалі, Канада.

Залишені у глибокому смутку:

сестра — ЯРОСЛАВА БРИНЯВСЬКА
брати — о. мітрат декан ІВАН ГАВРИЛЮК
— ВОЛОДИМИР ГАВРИЛЮК
— ОСИП ГАВРИЛЮК
— ПЕТРО ГАВРИЛЮК з дружиною БОГДАННОЮ і синами ПЕТРОМ і СИМОНОМ
шваґер — ОСИП МАЦУК
племінники — МАРІЯ ЧОЛІЙ з мужем ЯРОСЛАВОМ та родиною
— БОГДАННА МОНЧАК з мужем МИРОНОМ та родиною
— ЗЕНОН БРИНЯВСЬКИЙ з дружиною ЮҐЕТ
— ЮРІЙ БРИНЯВСЬКИЙ з дружиною МАРІЯНОЮ та родиною
— МИРОН ГАВРИЛЮК з дружиною ЛІДОЮ та родиною
прибрана донька — КАТРЯ ЧЕРВОНЯК з мужем ЯРОСЛАВОМ і родиною
дружина прибраного сина Івана — ДЗВІНКА БРИКОВИЧ з родиною
ближча і дальша родина в Канаді, ЗСА та Україні.

У глибокому смутку повідомляємо, що 4-го травня 1996 р. на 75-му році життя, після тяжкої але короткої недуги, відійшов у вічність наш дорогий МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ, ВУЙКО, СВАТ і ШВАГЕР

св. п.

ВАСИЛЬ НАТИНА

який народився 2-го серпня 1920 р. в селі Пукиничі, повіт Стрий, Україна.

ПАНАХИДА відбудеться у понеділок, 6-го травня, о год. 7:30, а парастас у вівторок, 7-го травня, о год. 7:30 веч. у похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОННІ відправи в середу, 8-го травня о год. 9:30 ранку в церкві св. Юра, а похорон на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд-Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:
дружина — АННА
доньки — ЯРОСЛАВА МУЛИК з мужем ЯРОСЛАВОМ
— БОГДАННА НАТИНА АТКІНСОН
— ЛЮБА КАСІЯН з мужем ВОЛОДИМИРОМ
син — ВОЛОДИМИР
внуки — ІГОР МУЛИК з дружиною ЛІСОЮ
— МАРТА МУЛИК
— ОКСАНА МУЛИК
— АДРІЯННА АТКІНСОН
— СТЕФАН КАСІЯН
— ЛЯРИСА КАСІЯН
сестрінки — ЯРОСЛАВА ФЕДЬКІВ
— ІРЕНА ДУМИЧ з мужем БОГДАНОМ і доньками ВІТУСЕЮ та ОЛЕЮ
свати — АНТІН МУЛИК
— ЕВДОКІЯ КАСІЯН
шваґри — ТЕОДОР ЛИСЕЙКО з дружиною СТЕФОЮ і родиною
— ЯРОСЛАВ ЛИСЕЙКО з дружиною МАРУСЕЮ і родиною
шваґерка — АНАСТАЗІЯ БУЛІЙ з родиною
та ближча і дальша родина в Україні.

Замість квітів просимо складати пожертви на Фонд Дітей Чорнобиля при СУА, або на Український Музей.

ЗГІДНО ЗІ СТАТИСТИКОЮ Міжнародної організації праці, лише 8.5 відсотка керівних постів у японських компаніях і фірмах займають жінки. У ЗСА, наприклад, — 41.5 відсотка, в Канаді — 19.2, в Німечині — 41.2 відсотка. Японія перебуває на 149-му місці у списку зі 176 країн щодо кількости жінок-законодавниць. Серед 761 депутатів японського парляменту жінок є тільки 52, тобто 6.8 відсотка. У парляменті Швеції жінок понад 38 відсотків, Данії — 33, Індонезії — 1.4 відсотка. Зовсом нема жінок серед 48 губернаторів японських провінцій. Недавно японський уряд затвердив програму розвитку дитячих дошкільних і шкільних установ. За 10 років у країні буде збудовано ясел для 600,000 дітей, кількість дитячих садків збільшиться втричі.

Відзначення 10-ої річниці чорнобильської трагедії в Клівленді-Пармі

У день 26-го квітня 1986 року скоїлася страшна катастрофа світового маштабу: вибухнув атомовий реактор число 4 в Чорнобилі, Україна. Першою країною, яка вдарила на сполох, зафіксувавши в себе застрашуюче підвищений рівень радіяції, була Швеція. Вибух розніс смертоносний пил на тисячі кілометрів та затруїв довкілля на сотні літ.

Загальний вид на площу в Клівленді під час відзначення 10-ої річниці Чорнобиля.
(Світлив А. Стасюк)

З приводу сумного 10-літнього ювілею чорнобильської катастрофи УЗО Великого Клівленду та при співпраці церков обох віросповідань вшановано в Клівленді-Пармі жертви аварії молитвами в церквах і публічною імпрезою на міській площі. Владика УКЦеркви Роберт видав розпорядження в своїй епархії, аби священики відправили в цьому дні молебни, молитви і заупокійні Служби Божі, а в неділю — Служби Божі в намірені жертв Чорнобиля. У п'ятницю, 26-го квітня, в українському православному соборі св. Володимира в Пармі о. Степан Ганкевич, о. парох Іван Наконечний, о. Денис з української православної церкви в Лейквуд, Огайо, та о. парох української католицької церкви Покрови Пресвятої Богородиці в Пармі, відправили Молебен в пам'ять жертв Чорнобиля. Змістовні проповіді виголосили о. Денис — англійською і о. Чировський — українською мовами. Опісля перед пам'ятником, здвигненим недавно в пам'ять 7 мільйонів жертв Великого голоду України, відправлено Панахиду в пам'ять жертв Чорнобиля.

Опісля о. парох Іван Наконечний попросив присутніх до залі собору, де висвітлено відео-фільм про катастрофу в Чорнобилі.

О год. 8 вечора відбулася публічна імпреза, на площі при Честер і Іст 12 вулицях, в Клівленді, середині міста. Ця імпреза була дуже добре організована, а проводив нею Русс, знаний коментатор на телевізійному каналі. Було багато людей, хоч погода до цього не заохочувала. Милував зір український національний одяг на дітях і жінках. Також були заступлені молодіжні організації Пласт і СУМ, в одностроях.

Ведучий програмою Русс в коротких словах з'ясував трагедію Чорнобиля. Згадав також, що за ініціятивою конґресмена Гока з Клівленду на будинку Конґресу у Вашінґтоні американський прапор стягнено до половини — на знак жалоби. Президент Билл Клінтон видав спеціяльну проклямацію. Також відповідні проклямації видали і ґубернатор стейту Огайо Войновіч, посадник Клівленда Вайт. Були і співчуваючі коментарі на телевізійних каналах чч. 3, 5 і 8, радіо та клівлендському щоденнику.

Мав слово д-р Тарас Махлай, який свого часу як лікар добровільно зголосився помагати в дитячому шпиталі в Києві. Коли згадав про хворих дітей і немовлят, то ледве стримував сльози і від зворушення не міг говорити. Опісля о. С. Ганкевич зачитував в обох мовах молитви за померлих і просив Бога ласки видужання у зв'язку з чорнобильською аварією.

Дуже цікавим було слово світової слави невролога д-ра Вайта з Клівленду. Він часто буває в Києві активно працює там, допомагаючи українським лікарям.

Далі д-р Олег Махлай, музичний керівник і диригент славної Капелі Бандуристів імени Шевченка, проспівав, при добрій дикції і власному акомопаньяменті на бандурі, побожну і відповідно до часу пісню: „Пречиста Мати, рятуй нас!" Глибокі слова і виконан-ня пісні зворушили присутніх до сліз.

Незабутнім моментом було коли Русс, заповів однохвилинною мовчанкою вшанувати жертви Чорнобиля. У глибокій жалобі похилилися прапори молодіжних організацій, а дзвін вибив 10 разів, нав'язучи до 10-річчя трагедії.

д-р Володимир Боднар

Комп'ютер — для школи в Олеську

Через складні економічні умовини в Україні, більшість шкіл в Україні дошкульно відчуває брак навчальних матеріялів та брак доступу до загально вживаних сьогодні засобів технології. Факт цей спонукує земляків із діяспори до ініціювання спорадичних проєктів допомоги у виді книжок, навчальних матеріялів, підручників англійської мови і т. д. та предметів сучасного пристосування у шкільництві — комп'ютерів, факс-апаратів, копіярок тощо.

Здійсненням такого одного проєкту зайнялася група колишніх мешканців Олеська, невеликого містечка недалеко Львова. З ініціятиви Володимири Турчиняк-Лучків створено збірковий комітет, у склад якого ввійшли: В. Лучків, Юліян Сумик, Ярослав Вільк — усі з Торонто, та Анізія Матвійчук-Кульчицька з Вінніпеґу і д-р Осип Оришкевич з Принстону, ЗСА. І хоча переведення збірки вимагало чимало труду, то висліди її принесли повне вдоволення членам комітету — відгукнулися земляки з Канади, ЗСА і Австралії, загальною сумою 3,787.90 дол. включно з виміною на канадські доляри. Індивідуальні пожертви склали: Канада: по 200 дол.: В. Лучків, Ю. Сумик, М. Наконечний, Л. Дозорський; по 150 дол.: А. Подільський, А. Матвійчук-Кульчицька, М. Кульчицька; по 100 дол.: Я. Вільк, Т. Турчиняк, П. і Е. Михайлишин, Я. і Л. Габа, Я. Василів, М. і І. Нікулин, Г. Ґава, Ю. Чучман; 70 дол.: С. Мединський; по 50 дол.: В. Мельник, М. Масло, М. Грабовецький, Є. Кандя; 25 дол.: Р. Галькевич; 20 дол.: Н. Лугова.

ЗСА: по 200 дол.: д-р О. Оришкевич, Б. Гнідь; по 100 дол.: д-р Р. Оришкевич, Р. Кузьма, І. і С. Курилко; 75 дол.: М. Луцишин; по 50 дол.: С. Телішевська, Я. Кукіль, А. Фещур, О. Кузьма.

Австралія: 100 дол.: Б. Подолянко.

Комп'ютер закуплено через фірму Петра Баєра в Торонто, яка має своє представництво у Львові, і в березні ц. р. достав-лено його до школи в Олеську, з якої прийшли листи подяки від учителів і учнів.

Нехай цей почин буде поштовхом для інших наших співгромадян у діяспорі, щоб дати нагоду нашій здібній молоді користуватися сучасними засобами технології на дорозі до здобуття знання й освіти.

І. Кушпета